

Det kongelige kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

del 62

200604669	031106
Ki-501	

Tvedestrand, 22. oktober 2006.

Høring: NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke

Human-Etisk Forbund, Risør og Tvedestrand lokallag, ønsker med dette å komme med et høringssvar om det framtidige forholdet mellom stat og kirke.

Vi velger å forholde oss til spørsmålene i høringsmalen, selv om vi går noe ut over temaet i hvert punkt for å få fram hva vi synes er det viktigste i forholdet mellom staten og religions- og livssynsorganisasjonene.

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Det overordnede prinsipp må være likebehandling av alle borgere uavhengig av livssynstilhørighet. Det er uholdbart at medlemmer av ett trossamfunn har en særstilling i det offentlige. Det gjenspeiles i ethvert lokallsamfunn, i skoler, institusjoner og samfunnsliv forøvrig

Det bør også være et prinsipp at det legges til rette for religions- og livssynsutøvelse. Folks ulike religiøse behov og behov for markeringer av høytider og livets store hendelser må respekteres og verdsettes, men som sagt på en likeverdig måte.

2. Den norske kirke som statskirke:

Statskirken bør avvikles. Den norske kirke bør heller ikke ha noen særstilling i lovverket, men omhandles på lik linje med øvrige tros- og livssynssamfunn.

Det er hensynet til de som ikke står i statskirken som må vektlegges ved avgjørelsen. Det er ikke likebehandling av borgerne når alle de som står utenfor Den norske kirke ikke er sikret de samme rettigheter som de som står innenfor.

Vi ser også at i og med at Den norske kirke har den posisjonen som statskirke de har i dag, mener mange lokale menigheter seg berettiget til å ta seg til rette i samfunnet på en måte andre religion- og livssynsamfunn verken har mulighet til eller finner naturlig. Lokalt ser vi eksempler på bibelutdeling til alle elevene i skolen, andakter på sykehjem der beboerne ikke har mulighet til å unngå å overvære dem, kristen konfirmasjonsundervisning i skoletiden, en selvfølgelig rett til å være med i 17.-mai-komiteer, for å vise til noen få blant mange små og store ting som viser en gjennomgående manglende forståelse og respekt for mindretallet.

Vi ser også kristne formålparagrafer i skole og barnehage som uttrykk for at flertallskirken har tatt seg til rette, og pådyttet mindretallet noe de i beste fall ikke ønsker, i verste fall provoseres av eller føler som et angrep på egen integritet. Vi er klar over at kristen formålparagraf i

skolen behandles av en annen kommisjon, men ser allikevel at det er et uttrykk for maktmisbruk muliggjort av statskirkeordningen, og derfor et argument for avvikling av statskirken.

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

Ut fra prinsippet om likebehandling, bør Den norske kirke være forankret i samme lov som alle de andre tros- og livssynssamfunnene i landet. Den bør ikke være forankret i grunnloven, og ikke ha noen særlovgivning.

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Staten bør fortsatt ha et ansvar for grunnfinansiering av tros- og livssynssamfunn. Det følger av statens ansvar for å legge til rette for tros- og livssynsutøvelse. Det er viktig at støtten gis på like vilkår til alle.

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirken avvikles?

Dette er noe kirken skal finne ut av selv, det ville være utilbørlig av oss i Human-Etisk Forbund å legge oss opp i hvordan et annet tros- eller livssynssamfunn organiserer seg. Dessverre er spørsmålsstillingen betegnende for flertallets synsvinkel: Det tenkes på Den norske kirkes medlemmer, og ikke på alle oss andre.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i §2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

Her støtter vi forslaget om de politiske prinsipper som statsforvaltningen bygger på, og en henvisning til menneskerettighetene bør stå sentralt. De gir et samlet etisk grunnlag for et sammensatt samfunn.

7. Hem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Kommunen som en lokal, nøytral offentlig instans bør ha ansvaret. Det bør forbli hos kommunen, og ikke delegeres til kirkelige instanser på lokalt nivå.

Kommunen bør ha tilbud om høvelige, nøytrale seremonilokaler til bruk for gravferd for dem som ikke kan bruke kirken. I våre kommuner har vi ikke nøytrale lokaler som egner seg godt nok. Eksempelvis er de for små, de er religiøst utsmykket, eller det er vanskelige trapper der kiste ikke kan bæres ut på en verdig måte. Det gjør at det er umulig å arrangere Humanistisk Gravferd ved en større begravelse. Det offentlige har tatt på seg ansvaret for å tilby gravferdslokaler til de kristne (kirkene), de må derfor ta på seg ansvaret for resten av den norske befolkning og sørge for et likeverdig tilbud til ikke-kristne også. I disse må det være mulig å bruke mobile symboler tilpasset de respektive brukere.

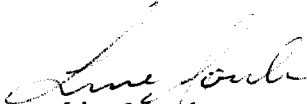
8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

Eierskap til kirkebyggene bør ses i sammenheng med eierskap til alle andre kirkelige eiendommer. En stor del av eiendelene må ses på som felles for hele folket, etter måten det er skaffet til veie på (f.eks. tvunget kirkeskatt). Dette må det tas hensyn til ved en oppløsning av statskirken, slik at verdiene fordeles rettfærdig til alle innbyggerne.

Kirkene bør ikke ureflektert overføres Den norske kirke. Noen har så stor historisk verdi at staten bør ta ansvar for dem økonomisk. Noen er det sikkert ikke bruk for, slik at de kan nedlegges eller avhendes, og eventuelt gå over i annen bruk. De som kirken overtar til videre bruk, bør de også ta det økonomiske ansvar for.

Her ser vi også et problem vi i det daglige støter på. Vi har ikke høvelige, verdige lokaler til seremonibruk og andre store begivenheter, som er store nok. Vi har måttet ha strenge begrensninger på antall gjester i seremonilokalet ved Borgerlig konfirmasjon, fordi lokalene er for små, og vi har måttet bruke lokaler der rullestoler ikke har kunnet komme opp pga trapper, slik at noen gjester ikke har kommet inn til seremonien. I tillegg må vi enkelte steder hver gang betale leie til kommunen som eier av lokalene. For å få det hele til, må hver konfirmant betale et gebyr for å delta. Det er altså helt andre forhold vi arbeider under enn det menighetene i Den norske kirke gjør. Vi mener at siden det offentlige sørger for Den norske kirke, bl.a ved tilgang på kirkene som seremonilokaler, bør det samme tilbudet være tilgjengelig for likeverdige formål.

For Human-Etisk Forbund, Risør/Tvedestrand lokallag

Line Mørch,
leder.